

ČITATELJI! Prosim, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebujemo list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 157 — Štev. 157

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, MONDAY, AUGUST 10, 1942 — PONEDELJEK, 10. AVGUSTA, 1942

VOLUME L — LETNIK L

VSI ne moremo iti na bojišče se vojskovati proti sovražniku osebne svobode; — VSAK pa lahko pomaga pobiti sovražnika, ako kupuje WAR BONDE in ZNAMKE redno.

UPOR INDIJE

MOHANDAS K. GANDHI JE PRIČEL VELIKO KAMPANJO, KI IMA NAMEN OTRESTI SE ANGLEŠKE VLADE V INDIJI IN VZPLAMTELA JE VELIKA VSTAJA, KI JE ŽE ZAHTEVALA SVOJE ŽRTVE.

Medtem ko je Gandhi pozival svoje pristaše, da se naj strogo drže pasivne civilne nepokorščine, so se ljudske množice dvignile, so oplenile trgovine, so se spopadle s policijo, požgale policijske stražnice in avtobuse, itd.

Angleška vlada je proti tem izgreedom poslala solzne pline in puške.

Vlada je razglasila Vseindijski kongres kot nepostaven in nevaren za javno mir in red. Najbolj izven reda je bilo veliko zborovanje v Šiva-ju parku v središču mesta, kjer se je zbralo do 30.000 ljudi. Policija je zborovanje šestkrat razbila, toda ne prej, dokler govrniki množice niso prebrali Gandhijevega oklica:

“Vsakemu človeku je dovoljeno, da gre do skrajne meje v šimo (nenasilje) za popolno omtvetlost potom stavk ali potom vsakega možnega srečstva.

“Karene ya marene. (Stori ali umri!)

Na zborovanju je imel govorniki Gandhi, toda policija, mu je že takoj zjutraj dovolila samo pol ure časa. Gandhi je v temu odmerjenem času naglo povedal poglavne stvari svoje nameravane govora, nakar ga je policija prišla in odpeljal v Aza Kan palačo, 65 milj od Bombaja. Njegova žena ni bila z njim aretirana, toda ko je za svojim možem hotela govoriti, je bila tudi aretirana in odpeljana.

Gandhi bo najbrže, kot že nekočkrat poprej, prišel “stradanje do smrti” in njegovi prijatelji se boje za njegovo življenje, kajti star je že 72 let in tehta komaj 80 funtov.

Vlada je proti večeri objavila poročilo o posledicah velikih izgrediv v Bombaju in sicer:

Dva izgrednika ubita in 19 ranjenih.

En policijski častnik ubit, 11 policijskih častnikov in 34 policistov ranjenih.

149 ljudi aretiranih.

Solzni plin in puške so uporabljali v šestih različnih slučajih.

Po drugih poročilih pa je bilo ubitih 5 ljudi, 20 pa so jih zadeli krogle iz pušk. V Ahmedabadu, velikem industrijskem mestu je bil en demonstrant ubit eden pa ranjen.

V Bombaju je razjarjena množica avtomobiliste in kolezarje potegnila na tla ter od njih zahtevala, da hodijo, čes, to je demokratično.

V New Delhiju je bilo aretiranih 30 oseb. o vseh mestih Indije se nadaljujejo aretacije članov Vseindijskega kongresa.

Poročila pravijo, da so se v Bombaju že pričele industrijske stavke in poročilo iz Ahmedabada pravi, da so delavci v bombažnih tovarnih razglasili splošno stavko.

Ko so demonstranti pričeli na policijo lučati kamenje, se je proti njim najprej poslužila dolgih bambusovih palic, nato solzne plina in slednjič puške.

Gandhi je zagrozil, da bo njegova kampanja “nenasilne nepokorščine” presegala vse, kar je še do zdaj storil in rav-

no v času, ko stoji japonska armada ob vzhodnih vratih Indije.

Gandhi je še prejšnji teden Angliji obljubil vso pomoč indijskega naroda v borbi proti Japonski, ako Indiji takoj dodeli popolno svobodo.

Policija je izrazila bojazn, da bo prišlo do krvavih bojev med Hindusi in Muslimani in Muslimani so že odšli iz hindujskih okrajev ter sporočili, da so “odšli na počitnice.” Ravno tako s ose že tudi Hindusi izselili iz muslimanskih okrajev in več sto trgovin je zaprtih.

Indija ima okoli 400.000.000 prebivalcev in od teh je 80 milijonov Muslimanov, ki se niso pridružili Gandhijevi kampanji.

Pandit Javaharlal, desna Gandhijeva roka in Maulana Abul Kalam Azad, predsednik stranke Vseindijskega kongresa, sta zaprta v kaznilnici v Jerardi. Pred odhodom v ječo, je Azad svojim pristavcem rekel, da bo vsak član Vseindijskega kongresa njegov predsednik, ako bodo njegovi voditelji zaprti.

Angleško delavstvo izrazilo svoje mnenje Gandhiju

Posebno radijsko poročilo iz Londona v New York podaja odprto mnenje organiziranega angleškega delavstva Indijske-

mu voditelju Gandhiju. Ta javen izraz glede stališča, ki ga je zavzel Gandhi napram Angliji, je prinesel list “Daily Herald”, in se glasi:

“Dragi prijatelji, vi nas izdajate. Zavračate in zamenjate vse prilike in prednosti, katere ste si pridobili v prošlosti potom ponosnega in aktivnega tovarništva britskega delavstva.

“Če bodele vztrajali pri svojih sedanjih zahtevah, bodele pokvarili svoje lastno stališče in ponižali vpliv nas, ki smo vsi ponosni in zvesti zagovorniki. V svetu pa bodele napravili vtis, da vam je več za politično strategijo, kakor pa za resnične izglede svobode, enakopravnosti in bratstva s progresivnimi ljudstvi sveta.”

“Daily Herald” je pripomnil, da je ta izraz zelo točno podano mnenje vsega angleškega ljudstva, neglede na politično ali razredno razliko.

Bitka pri Salomonovih otokih

Ameriške bojne ladje v vodah okoli Avstralije so po poročilih, ki so prišla v soboto, pričele veliko ofenzivo proti Japoncem ter so pričele napadati japonske postojanke na Salomonovih otokih.

Ravno tako so ameriške bojne ladje bombardirale japonske bojne ladje in oporišča na Kiski na Aleutskih otokih, kjer se nahaja najmanj 10.000 japonskih vojakov in mornarjev.

Mornariški department naznanja, da se boji nadaljujejo in da potekajo povoljno.

Več poročilo mornariškega departmenta ne pove.

Nemci vhaajajo na Kavkaz

Nemško vrhovno poveljstvo je po radio naznanilo, da so Nemci zasedli zelo važno petrolejsko središče Maikop in Krasnodar, kjer se izdeluje mnogo orožja. Nemci baje stopajo ob vnožju Kavkaza na 250 milj dolgi fronti.

Rusko poročilo tega ne priznava, pravi pa, da so Nemci dosegli nekaj uspeha pri Maikopu. Rdeča armada, ki brani Stalingrad, pa ima več uspeha, kot pa armada na Kavkazu. Branitelji Stalingrada so prešli k protinapadu na dveh krajih.

Nemci v svojem prodiranju proti Maikopu silovito napadajo z mehaniziranimi armadami ter so zavzeli nekaj ozemlja pri Kropotkinu, 60 milj severno od Maikopa ter pri Armavirju, 60 milj severovzhodno od Maikopa.

V boj za kavkaška petrolejska polja Nemci pošiljajo v boj vedno nove rezerve, rdeča armada pa je dobila povelje, da stoji na svojem mestu, ali pa umrje. Vendar pa imajo Nemci še vedno veliko premoč in so se morali Rusi na nekaterih krajih umakniti.

In ko se rdeča armada umika proti jugu, Donski kozaki za seboj požigajo žitna polja in naselja. Kolikor žita ne morejo odpeljati iz skladišč, ga zažgejo.

Vohuni usmrčeni

V soboto 8. avgusta, ob 1:20 minut popoldne, je bilo poano v Beli hiši poročilo, ki se je glasilo:

“Predsednik je končal s pregledovanjem dokazov in izreka vojaške sodne komisije, katero je on imenoval 2. julija, 1942, in katere je vodila obravnava

Iz zaslužene Jugoslavije

Havas javlja iz Budimpešte: 600 rodbin jugoslovanskih dobrovoljcev, ki jih je leta 1918. naselila jugoslovanska vlada v oblasti reke Mure (danes južna Madžarska), je moralo, po naredbi madžarskih oblasti, vrniti svojo zemljo Madžarom, ki jo bodo zdaj na novo razdelili.

Italijanski list “Stefani” javlja v svoji številki z dne 17. 4. 1942., da bodo glasom odredbe objavljene v Ljubljani, zakoni italijanske kraljevine stopili v veljavo v vseh onih oblastih, ki so bile anektirane 3. in 18. maja preteklega leta. (J. I. C.)

DELEGATJE AVTNE UNIJE PROTESTIRAJO PROTI VOJNEMU PROFITARSTVU

Na konvenciji unije avtnih delavcev, ki je priključena CIO in katere je poslala na konvencijo v Chicago čez 1500 delegatov, je bilo slišati kritiko in proteste proti neenakosti vojnega prizadevanja od strani delavcev in delodajalcev.

Predstavniki organiziranih avtnih delavcev so se izražali odprto, iz odra in drugače, da vojnem prizadevanju potiska no iz kota v kot medtem, ko veliki podjetniki in tovarnarji spravljajo mastne profite.

Delegatje od unijskega lokala v Hudsonu so predložili resolucijo, katere zahteva obnovenje določbe za posebno plačo za delo ob sobotah in nedeljah. Izredna plača za sobotno in nedeljsko delo je bila odpravljena v začetnem aprilu, ko je predsednik apeliral na avtne delavce, naj na podlagi dnevnega tedna opuste tozadevno zahtevo ozir. pogodbo.

Dalje se je tečaj delavcem obljubljalo, da se bo vzpostavil vladni program, po katerem ne bo smel imeti nihče več kot 25 tisoč dolarjev dohodkov na leto za časa vojne.

Avtni delavci trdijo, da čim so oni žrtvovali svoja redna plača za sobotno in nedeljsko delo, je pa nameravani program za omejitve dohodkov padel v vodo in kongres še zdaj ni ničesar določil glede predsednikovega določnega načrta, po katerem bi bili veliki dohodki sorazmerno obdavčeni.

Poročilo o borbah v Sloveniji

Moskva, 2. avgusta. — Radijska postaja “Svobodna Jugoslavija”, ki operira tajno v Jugoslaviji, je opisala borbe, katere so partizanske vojske vodile zadnja dva tedna v Sloveniji:

“Na 15. julija so štiri italijanske divizije pričele ofenzivo proti našim bataljonom in odredkom, ki branijo osvobodene predele Slovenije. Italijanska komanda je založila svoje trupe z tanki, artilerijo, 19 zrakopovi in priličnim številom rovoških topov. Italijan s k i bombniki so vrgli več sto bomba na osvobodene vasi. Okrog deset slovenskih vasi je bilo pretvorjeno v prah in pepel. Guerilski bataljoni so dali dobro organiziran odpor in na nekaterih sektorjih so začeli sovražniku težke izgube. Samo tekom zadnjih sedem dni so Italijani izgubili preko 600 vojakov in oficirjev. Na nekaterih sektorjih pa so naše jedinice pričele protiofenzivo in po štirih bitkah so zavzele mesto Žužemberg. Prvi del italijanske ofenzive v Sloveniji je zavržen z popolnim neuspehom.

“Napadajoče italijanske divizije so bile podpirane od nemških oddelkov. Ena nemška kolona broječa 3.000 vojakov, je bila poslana iz Ljubljane v praven Polhovgradec, kjer se vršijo ljute bitke. Partizani blizu Polhovgradca so že doslej uničili več sto Nemcev in veliko število avtnih trukov, kakor tudi prilične količine vojnega materiala in nemških tujnikov.

“Prva grupa slovenskih partizanskih oddelkov v borbi z nemškimi okupatorskimi silami, je osvobodila večji del pokrajin v Gorenjski in Štajerski. Po nekaj dnevni borbi so partizani osvobodili industrijsko mesto Trzin, med tem ko je Kamnik šel nekajkrat iz rok v roke.

“Številno jače nemške kolone so bile poražene v bitkah pri Škofji Loki, Everski in planinskem jezu Ljubelj in blizu Kamnika, kjer so partizani zajeli 5 mitraljez, puške in drugega vojnega materiala.

“Tekom bitke blizu Kokre se je 100 nemških vojakov z vso opremo predalo partizanom. Ena druga grupa slovenskih partizanov pa je vodila ostre bitke v dolini Save. Partizani so zajeli bogat plen, vključivši eden top. V Poljanski dolini so partizani uničili tri nemške truke naložene z vojniki.

“Slovenski partizani čvrsto drže večji del osvobojenega ozemlja vključivši Žužemberk in Trzin. Ostre borbe trajajo nadalje. Junjski odpor slovenskih guerilcev in uspehe katere so stekli zadnji nekaj dni, so navdušeno pozdravljeni od naroda, ki iz srca pomaga borbilcem za svobodo in ki živijo splošno simpatijo naroda.

Nove grupe delavcev, vaščanov in intelektualcev pristopajo v partizanske oddelke vsak dan, oborožujoč se z orožjem zaplenjenim v nedavnih bitkah. Ostre bitke se bijejo v Srednji Bosni, Bosanski Krajini in Dalmaciji. V zadnjih par tednih je vstopilo v partizanske vrste več tisoč dobrovoljcev.

Hud pritisk v Sloveniji

London, 5. avgusta. (Radio prejemna služba). — Speaker londonskega radia je upozoril svoje slušatelje na hudi pritisk na strani Nemcev na vse moške delavce posebno pa v Sloveniji, na Hrvaškem in v Srbiji. Nemci so v obupni situaciji kar se tiče delavstva in skušajo zato v okupiranih evropskih de-

ITALIJANSKI EMIGRANTSKI ČASOPIS O ODPORU SLOVENCEV

Nazioni Unite, tednik “Mazzini Society” v New Yorku, prinaša v št. od 6. avgusta 1942. dolgo izvirno poročilo iz Italije. Iz opisa splošnih prilik, življenjskih pogojev in dogodkov v Italiji posnamemo naslednje odstavke, ki poročajo o odporu v Sloveniji:

“Položaj v Sloveniji in v Julijski Krajini postaja za Italijane čimdalje težji, ne samo za vojake, ki padajo pod neizprosni udarci guerilje, marveč tudi za zasebnike, osumljeni simpatij do zavojevalca, je življenje čimdalje bolj nevarno.

“Regime Fascista” od 28. junija poroča v nekem dopisu iz Trsta, da so bile ubite 4 osebe, osumljene sodelovanje s fašisti.

“Popolo d'Italia” od istega dne sporoča, da sta v občini Svetega Martina pri Gorici dva neznanca ubila gozdnega nadzornika Ivana Principe, ki je pripadel direktorju krajevnega fašista. Neznane sta prišla v njegovo stanovanje in sta ga usmrtila z revolverjskimi strelji.

Ti dogodki dajajo fašističnemu tisku povod, da neti in stopnjuje kampanjo sovražnosti proti Slovincem. Farinacci je časopis gre tako daleč, da grozi s progresivnim uničenjem slovenskih domov, “če Slovenci sami enkrat za vselej ne prenehajo simpatizirati z uporniki, in se odločijo sodelovati s silami reda. (sic!)”

Izplača se, da nevedemo pisanje tega časopisa dobesedno, ker izhaja iz njega vsa resnost krize, katero preživljajo zasedbene oblasti:

“Skoraj eno leto je že, odkar se nadaljuje utrdujoča guerilja, odkar atentati sledijo sabotažam, odkar se na prireditve trgovskega velesejma odgovarja izruvanjem tračnice, odkar se ponavlja streljanje na avtobuse in vlake, in odkar se seznam naših žrtv podaljša vsak mesec na stotine imen. Je to nema vojna zased in izdaj-

IZDAJALEC MAX STEPHAN OBDOJEN V SMRT NA VEŠALIH. — Max Stephan, ameriški državljani, rojen v Nemčiji, je bil 6. avgusta v zveznem sodišču v Detroitu obsojen v smrt na vešalih. Distriktni sodnik Tuttle je izrekel smrtno obsodbo in določil, da bo ista izvedena 13. novembra letos.

Obsojenec, ki je pomagal ubeglemu nacijskemu vojnemu ujetniku, kateri je pobegnil iz kanadskega taborišča v Detroit, je bil prvi, ki je bil obsojen na smrt zaradi izdaje v zadnjih 159 letih v Zdr. državi.

Preden je sodnik izrekel obsodbo je dejal, da se je vprašal, če bo smrtna obsodba bolj kot kakršnakoli druga preprečila morebitne namene petokolonec, ki se nagibajo k Nemčiji?

“Sodišče.” je dejal, “vidi možnost enega samega odgovora in ta je pritrjevalen. Nelojalni državljani dobro vedo, da dosmrtna obsodba se čisto spremeni v nasprotno potom molitvenja, katerega je obtoženec lahko deležen po 15. letih zapora, kakor tudi, da po vojni so taki obtoženci navadno oporoščeni in izpuščeni na žalah, eksplotiranih od “Herrnvolka” pridobiti čim več delavcev za odhod na prisilno delo v Nemčiji.

stev, mnogo hujša od odkrite vojne, v kateri si sovražnika gledata v oči. V teh guerilski vojni je sovražnik povsod in nikjer.

“Toda naivno bi bilo, videti sovražnika samo v partizanah, ki živi v goščavi, in v banditu, ki se skriva v gozdovih. Banditi in partizani ne bi mogli živeti, če bi jih ne ščitilo sodelovanje in sokrivda vsega prebivalstva.”

Enako ščeva k sovražstvu “Popolo d'Italia” od 1. julija:

“Odgovorni voditelji slovenskega naroda, da ves narod sam je dokazal, da mu v celoti manjkajo vsi predpogoji potrebni za uživanje avtonomije. Obstoji nevarnost, da se za vedno ukinejo krajevne predprave, ki so bile darovane v onem duhu velikodušja, tako značilnem za italijanski narod. Niti on sam Slovenec se ni pokazal vrednega plemenitosti tega italijanskega velikodušja, niti eden hvaležnega ali vrednega.

Z ozirom na te krasne rezultate, se “Nazioni Unite” vprašujejo ali bi ne bilo bolje opustiti anekcijo Ljubljane in okolice.

Pod naslovom “Eksekutivni plotoni” pišejo “Nazioni Unite”:

“Posebno sodišče za zaščito države je 25. junija sodilo skupini Slovencev, obtoženim umora karabinjerskega poročnika Jakoba Zani-a, karabinjerskega brigadirja Josipa Lončaja in fašista Laurentia v Vipavi. Poleg tega so v spopadu z oboroženimi silami vojske ubili 4 vojake in ranili sedem drugih. 9 Slovencev je bilo

(Dalje na 2. strani.)

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Baker, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the
corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$4.—, Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list na Ameriko in Kanado \$6.—; na pol leta \$3.—;
na četrt leta \$1.50.— Za New York na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.—
Za inostranstvo na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.—

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 8-1243

NAŠI LJUDJE POTREBUJEJO POMOČI

Jugoslavija krvavi; najhujše pa sedaj krvavi Slove-
nija. Po zadnjih poročilih sedaj Italijani bolj kruto postopajo
s slovenskim ljudstvom po Dolenjskem in Notranjskem,
kot pa so kdaj postopali Nemci, ko so divjali po
Gorenjskem in Štajerskem.

Slovenci se vsesplošno upirajo Italjanom in napadajo
njihove garnizije in straže. Lah se seveda kruto mašču-
jejo za ta dejanja in streljajo in ohešajo ljudi in požigajo
njihove vasi. In pri tem pade mnogo več nedolžnih žrtev,
kot pa upornih bojnikov. Poročila te upornike označu-
jejo kot patriote (rodoljube) ali partizane.

Pri čitanju teh novic bi spočetka vsakdo mislil, da je
general Draža Mihajlovič razširil operacije svojih četni-
kov tudi v Slovenijo, toda temu ni tako, temveč slovenski
uporniki nastopajo na svojo pest. Patrioti ali partizani se
zbirajo po raznih okrajih ter v posameznih gručah ali
skupinah napadajo iz svojih skrivališč sovražnika. Koli-
kor je mogoče razvideti iz poročil, imajo pri takih napa-
dih patriotje večjih velik uspeh, kajti, ne glede na to, ko-
liko laških vojakov pobijejo, vpleniijo navadno mnogo o-
rožja in ga odnese v svoja skrivališča. Lah pa se nato
maščujejo nad ubogim ljudstvom, ki z napadi ni v nikaki
zvezi, kot da mogoče upornike podpira s tem, da jim tu
pa tam nudi zavetje in streho ter jih preskrbljuje z žive-
nim. Seveda ljudje, ki dajo kako pomoč patriotom, de-
lujejo proti sovražniku v gotovi meri ravno toliko, kot pa-
trioti sami, ki se dejansko bore proti nasilnemu sovra-
zniku.

Žalostna je slika, ki se razgrinja pred našimi dušev-
nimi očmi, kadar beremo taka poročila. Vasi požgane, hi-
še razdejane. Iz razvalin molijo v zrak samo goli in ožga-
ni zidovi, nad njimi pa se dviga dimnik, živa priča razde-
janja. Poleg razvalin so postavljeni stebri, preko njih so
pribiti trami, s katerih po vrsti vise na vrvi možje, žene,
dečki in dekleta.

In to ni samo slika, ki si jo je vstvarila naša domišlja-
ja pri branju takih poročil, temveč to so resnične slike,
katere kažejo prave fotografije, ki so bile poslone iz slo-
venskih krajev v Ameriko.

In po vsem tem z veliko žalostjo v svojem srcu priha-
jamo do strašnega zaključka, da bo v teh grozodejstvih
uničena marsikatera slovenska družina do zadnjega, tak-
o da bo marsikatero posestvo ostalo popolnoma brez vsa-
kega gospodarja.

"Pošljite nam pomoč, kajti med našim ljudstvom
vlada lakota!" Tako pravi neko pismo.

Lakota! In sedaj, ko zemlja rodi! Kaj bo šele na zi-
mo?

Kako radi bi pomagali svojim dragim, pa ne vemo
kakol!

Ameriška, angleška in kanadska vlada so sklenile,
da bo iz Amerike na Grško vsak mesec poslanih 15,000 ton
pšenice in moke. Da te pošiljave ne bodo prišle v nemške
ali italijanske roke, bo skrbel Mednarodni Rdeči križ. Te
zaloge bodo vozili trije švedski parniki: Formosa, Eros
in Camelia. In kar je najvažnejše pri tem: Nemčija in Ita-
lija ste tem parnikom zagotovili varno vožnjo.

Ali se ne bi moglo kaj takega ukreniti tudi za naše
ljudi?

Predstavniki jugoslovanske vlade v Ameriki naj bi se
pobrigali za to. Zato vas pozivljamo, da se zganete in sto-
rite kaj ter otmite naše ljudi smrti vlad lakote!

Kaj poreče k temu minister Fotič?

Rusi razširili produkcijo olja

Poročilo iz Moskve pravi, da širja, toda oljna polja v Baku
se oljna industrija v Uralu, so vključno temu še vedno na pr-
ob Volgi in v Srednji Aziji ne-
prestano izpopolnjuje in raz-

širja, toda oljna polja v Baku
se vključno temu še vedno na pr-
ob Volgi in v Srednji Aziji ne-
prestano izpopolnjuje in raz-

Partizani in četniki v Jugoslaviji

Izvanreden junaški odpor
jugoslovanskih partizanov in
četnikov, je spet obrnil pozor-
nost na Balkan, oziroma na
vedno naraščajočo narodno
osvobodilno vojno v Jugosla-
viji. Združeni narodi dobiva-
jo tukaj klasičen primer edin-
stvenega odpora in borbe Slo-
vencev, Hrvatov in Srbov, ki
zadajajo okupatorjem in do-
mačim hlapcem občutne rane v
okvirju partizanskega gibanja.

Partizansko gibanje je ame-
riškim Slovencev danes še ne-
zadostno poznano, zato je po-
trebno in umestno, da se z njim
seznanimo kolikor je v danih
prilikah mogoče. Ameriške
Slovence bo to tem bolj zani-
malo in jim pomagalo pri pre-
sejavanju dogodb in Slove-
niji, Hrvatski in Srbiji, kadar
čitajo v dnevnih časopisih raz-
ne članke in poročila o uspe-
hih srbskih četnikov in Mihaj-
loviča. Mestni listi vneto po-
ročajo in spekulirajo z dogo-
dki v Jugoslaviji. Ravno tako
vestno izkoriščajo te vesti srb-
ski fašisti v Združenih drža-
vah. Vsako napačno poročilo
izrabljajo v svoje propagandne
in razdiralne svrhe, da spravi-
jo čim več strupa in konfu-
zije med tukajšnje izseljence iz
Jugoslavije.

Za točnejše poročilo je tre-
ba ugotoviti, da so za uspešne
odpor v Jugoslaviji v največji
meri odgovorni partizani, to je
prostovoljci in delovno ljud-
stvo brez razlike na politično
miselnost. Oni imajo svoje
bataljone in poveljnike. Ljud-
stvo v zaledju pa jih zalaga z
vojnim materialom in drugimi
sredstvi.

V nekem slovenskem prede-
lu so kmelje hitro podpisali
denarno posojilo svojim parti-
zanskim boriteljem in voditel-
jem, kar nam najbolj jasno
priča, da je ljudstvo organizi-
rano in pripravljeno na vse
žrtve, da vlada popolno razu-
mevanje in odločna volja, da
nadaljuje borbo do končne
zmag, da zapodijo nemške in
italijanske zveri iz svoje zem-
lje. Isto velja tudi za Hrvaško
ki kljub vsem Pavelčevim na-
porom ni strl uporniškega du-
ha med hrvatskim narodom.

Na žalost in škodo Slove-
ncev, Hrvatov in Srbov pa je v
sedanji vladi tudi nekaj srb-
skih intrigarjev, ki ovirajo

vlado v Londonu, srbsko ljud-
stvo in četnike.

Gotovi vladni krogi pripisu-
jejo ves kredit za uspešno
borbo samo Mihajloviču in srb-
skim četnikom in obenem pre-
zirajo in omalovažujejo izvan-
redno uspešno in dobro organi-
zirano borbo slovenskih in hr-
vatskih četnikov. Partizani se
borijo za poraz osištca in fašiz-
ma, kajti le pod temi pogoji
zamorejo postati svobodni lju-
dje.

Glavni voditelji srbskih čet-
nikov so v svoji prošlosti in se-
danosti bili vedno orodje srb-
skih režimov. Srbskim četni-
kom poveljuje stari šovinist in
vojvoda Kosta Pečanec in srb-
ski Kvizling Nedić. Drugemu
delu srbskih četnikov pa po-
veljuje Mihajlovič. Njemu se
je pridružio veliko število srb-
skih partizanov in ljudstva, ki
sovražijo Hitlerja in Nedića,
nič manj kot sovražijo Hrvati
Pavelča in Hitlerja.

Za nas je važno, da izvedo
fakte: Glavna sila in jedro
partizanov tvorijo slovenski,
hrvaški in srbski partizani. Ti
prizadevajo nemškimi in ita-
lijanskim okupatorjem največje
udarce.

Partizani v Črni gori so pod
vodstvom mladega junaka iz
španske vojne, Petra Dapčevića,
ki je poveljnik 10 bataljo-
nov; v Bosni in Hercegovini
je glavni poveljnik Konstantin
Hadi, ki ima 16 bataljонов.
Tudi Hadi ima vojaške izkuš-
nje iz španske vojne ter pri-
zadeva okupatorjem največje
skrb. Na Hrvatskem pa po-
veljuje partizanom neki Ruka-
vina, ki je pri Liki in okolici
zapodil Italijane do Trsta in
zavzel več pokrajin.

SLOVESNOST S. Z. Z.

Podružnica Slovenske Žen-
ske Zveze na Ely, Minn. prire-
di zvezni dan za Minnesota 16.
avgusta in sicer na Ely, Minn.
Spored je sledeči: Dopolnje
ob 10. sprejem članic, ki bodo
prišle od drugod, pa tudi naše.
Potem pa korakamo k sv. maši,
ki se boče brala ob pol 11. v
cerkvi sv. Antona.

Popoldne bo ob 4. uri parada
do parku. Tam bodo Ely Ca-
dets izvajale vaje na prostem.
Zvečer ob 6. uri pa je banket
in večerja. S programom bodo
govori, petje pa tudi Nežika
mora priti sem enkrat v Min-
nesoto.

Torej vabimo vse iz celega
okrožja, da se ta dan vidimo.
Naj bodo enkrat na leto sku-
paj, da se skupaj zabavamo in
da se spoznamo. Letos ni vro-
čine, pa tudi tujecev je malo še
do sedaj prišlo.

Pa tudi glavne uradnice nas
bodo obiskale in nam kaj zani-
mitega povedale.
Na svidenje!

Mary Skalar,
Ely, Minn.

IŠČEM DEKLE

v starosti več kot 26 let za
splošna hišna dela. Dober
dom; plača po dogovoru. —
Agnes Bukovec, 9702 North
Blvd., Cleveland, Ohio.
8-4, 6, 10

POZOR GOZDARJI

Tukaj potrebujem dva mo-
ža za sekati hlode po \$4.—
od tisoč čevljev; dober gozd.
Dva moža pa potrebujem
za konje goniti. Dobra plača
po dogovoru;
in enega moža za tractor.

Zglasite se pri:

John Jančič
Box 42
Speculator, N. Y.

ADVERTISE in
"GLAS NARODA"

JERRY KOPRIVAR in njegov
orkester na ploščah
Terezinka Polka
No pianiscab—valček 80y, M. 575
in DUQUESNE UNIVERSITY
TAMBURICA — 80y, M. 571
Za toz. cenik in cene plošč se
obrnite na: JOHN MARSICH Inc.
468 West 42nd Street, New York

KAMPANJA SODNIKA KELLYJA.

Mestni sodnik Edward L.
Kelly, ki je demokratski kan-
didat za sodnika Kings okraja,
je izjavil, da je popolnoma pre-
pričan o svoji zmagi pri pri-
marnih volitvah 11. avgusta
k ibodo ob 3. popoldne do 10.
zvečer.

Sodnik Kelly je iz svojega
glavnega stana na 66 Court St.
v Brooklynu pozval vse demo-
kratske voditelje, da pridejo
na volične in glasujejo zanj.
"Važno je," je rekel Kelly
"da voliči pridejo in oddajo
svoj glas, kajti zmagati hoče-
mo z veliko večino."

Sodnik Kelly je bil vedno
velik prijatelj naroda in se je
vedno posebno zanimal za na-
turalizirane državljane. Ved-
no se je boril proti zapostavlja-
nju ljudi zaradi narodnosti,
barve in vere. Sodnik Kelly
zavzema stališče, da je vsakdo,
ki je prišel v Ameriko iz tuje
dežele, opravičen do vseh prav-
vic, ki so zajamčene v ameriški
ustavi.

Sodnik Kelly je bil hrojen v
Brooklynu leta 1901, je obisko-
val St. Johns College ter je
končal svoje juridične študije
na Columbia in Fordham uni-
verz. Kot odvjetnik je dosegel
zelo velike uspehe.

Governor Lehman ga je 27.
januarja 1942 imenoval za
mestnega sodnika ter je svojo
službo vstl v zadovoljstvo
vseh.

Vesled njegovih odličnih last-
nosti ga Citizens Union izbrala
za svojega kandidata.

GOVOR MIRA RAJKOVIČA NA LONDONSKEM RADIJU.

(JIC.) — Miro Rajković, naš
znani časnikar, je govoril 1.
avgusta na londonskem radiu,
kakor sledi:

Po vzgledu Goeringa in
Goebbelsa, so Pavelčič in nje-
govi najbližji pomagači v svoji
bojazni ukrenili potrebno, da
skrijejo v različnih važnejših
neutrarnih državah devize in
valute. Pavelčič je deponiral
v Južni Ameriki 100,000 dolar-
jev v upanju, da ga pravica v
takol oddaljeni zemlji ne bo
znala doseči. Minister finance,
Kosak, je deponiral s pomočjo
svojih švicarskih prijateljev
velike vsote denarja v švicar-
skih bankah. Isto je storil tu-
di minister za šume, Frković,
znani korupcijskaš. Manj važ-
ni vstaški vodje so tudi uspeli,
da deponirajo večje vsote v
Švici, na Švedskem in na Ma-
džarskem. Številni vstaški ge-
nerali in polkovniki se posu-
žujejo predvsem Madžarske in
nalagajo denar pri svojih pri-
jateljih v madžarski vojski.
Ves ta denar je pokraden in
naropan od vstašev med hrvat-
ski mnarodom ali poneverjen
iz financ takozvane Hrvatske
osišču službujoče marionetske
države. Kljub grožnji s smrt-
no kaznijo, ki so jo vstaši uve-

RAZGLEDNIK

Piše Anna P. Krasna

Lahi nas bodo iztrebili ...

Ko je v zadnji svetovni vo-
jni ozir. po vojni zasedla Italija
naše kraje, je bila njih prisot-
nost na naši zemlji, kakor o-
skrbljenje nečesa lepega in
zdravega. Izginilo je staro, či-
sto slovensko lice in še danes
se spominjam, kako se je po-
lagoma vsesavalo v nas tiho
sovražstvo do priklanencev, ki
so z vsakim dnem jasneje ka-
zali, da so prišli, da nam po-
tutujejo naše domovje. Razum-
ljivo je, da je bila najbolj ra-
njena slovenska zavest naših
inteligentov in intelektualcev,
na katere so Lahli takoj nane-
rili svojo pozornost, dobro u-
porabljaljoč Svetopisemski iz-
rek, "Udaril bom pastirja in
razkropile se bodo ovce."

Do gotove meje so tudi v
vseh teh letih uspeli, zakaj
tako ob početka smo začeli
odhajati, kakor je pel kraški
pesnik, pokojni Srečko Kosov-
vel, "tisočkrat tisoč, še več nas
je bilo—" da, tisočkrat tisoč
pregnanih po svetu. Zrinili so
nas, ker tamkaj ipač nismo vi-
deli več nobene prilike za ob-
stanek in pa, ker je bila prava
tupina bolj zaželena nego po-
tutjenju zapisana domovina.

Da, od tistega dne, ko sem
se peljala v istem avtobusu, v
katerem so karabinerji peljali
vkljenjenega učitelja naše obče-
ne, mi ni bilo več mnogo na
tem, da bi ostala v domovini.
Njegove solze srda, bolesti in
tupke brezmočnosti so pustile
neizbrisni spomin. Zlat Slo-
vek, kakor je bil, pa v verigah,
kot zločinec! In njegov zločin
je bila slovenska zavest. Fan-
tom je neki gostilni govoril,
naj ne pozabijo, da so Slove-
nci, naj se ne puste potučiti ni-
komur in naj zahtevajo, da do-
bimo Slovencev svojo narodno
samostojnost in svoje šole. Do-
volj je bilo, šel je bogve kam
na samotne otoke v internaci-
jo. In njemu so sledili drugi—
ovce pa so se začele poizgubljati
po svetu. To je bilo baš, kar
so Lahli hoteli—ne fašisti, te-
daj fašisti še niso bili v sedlu,
tedaj je imel v Italiji še veliko
besedo gospod grof Sforza, ki
je bil zunanji minister.

Do zadnjega so bili Lahli
prepričani, da so ravnali prav,
ko so ustvarili v okupiranih
krajih razmere, ki so iztisnile
z rodne zemlje tudi ljudi, ki so

edini imeli pravico živeti in
delat na tej zemlji. Saj so na
njihova mesta in na njihova
posestva poslali "lastovce", ki
noji bi polagoma potutjile našo
zemljo in naš rod. Seveda so
imeli priliko spoznati, da ima-
jo opravka s trmastim nara-
dom, ki je sicer bistre glave in
se jadrno nauči tujih jezikov
in tujih šeg in navađ, če treba,
a je pa obenem silno odporen
napram vsakemu, ki si ga pod-
jarni z namenom, da ga uniči
in potutji.

Sporočila, ki so prišla iz Ev-
rope poslednje čase, jasno go-
vorijo, da so laški fašisti zelo
razočarani nad svojim delom
v zasedenih krajih. Spoznati so
moral z Mussolinijem vred,
da ni Primoje nič bolj laško in
lahom naklonjeno, kot je bilo
pred prvo svetovno vojno. Pre-
zabit pa so, da bi videli in či-
tali pisavo na steni, ali da bi
umeli, da sila rodi proti silo.

Ker niso uspeli s svojo na-
silno taktiko raznarodovanja,
s o sedaj nanovo zagrožili
vsem Slovincem pod Italijo z
—iztrebljenjem. Zares primer-
no delo za laške junake, ki se
gotovo še spominjajo pripove-
sti iz zadnje vojne, ko so Bo-
sanci bili s krepelci po njih, da
so hranili naboje! "Za Lahe
ne rabimo orožja," so navadno
rekli Hercegovci in Bosanci,
Dalmatinci, "treba je le, da
jih dobimo v roke žive." In
Italijani so dobro vedeli kaj
pomeni priti živ v roke Bosan-
cev, zato so navadno bežali
pred njimi kakor nori.

Ali iztrebljevanje ni bojava-
nje z Bosanci—tu je treba le
masakrirati neoboroženo pre-
bivalstvo, otroke, ženske, star-
ške, moške brez orožja. Podti
kati ogenj po vaseh in trgih in
mučiti in preganjati brezdom-
sko prebivalstvo, ki nima kam
nabegniti ali uiti. V tem so
Lahli mojstri —

Ali nekaj ne smejo pri tem
pozabiti in to je, da nas je po
svetu še mnogo, ki smo se sicer
dpovedali rodni zemlji, ker
smo morali po svetu, ali svoje-
mu slovenskemu bistvu se ni-
smo odpovedali in se ne bomo
in ko bo prišel čas zato, se bo-
do Lahom začeli prikazovati
strahovi v obliki tistih "tisoč-
krat tisočih," katere so pogna-
li po svetu ... in meni se mo-
čno zdi, da Lahli to slutijo.

dli za slušalce londonskega ra-
dia, ne bodo mogli preprečiti,
da hrvatski narod izve o teh
zločinih vstaškega vodstva na-
pram hrvatskemu narodu."

"NAZIONI UNITE" piše:
Nadaljevanje z 1. strani.

lo obsojenih na smrt, in sicer:
Franc Vinski, Ivan Čekada, Jo-
sip Hreščak, Pavel Rust, Fran-
Srebot, Leopold Fran, Karel
Kaluzja, Anton Belek, Viljem

Dolgan. Ustreljeni so bili 27.
junija v trdnjavi Bravetta v
Rimu. Drugi so bili obsojeni
na smrt ob odsotnosti in sicer:
Karel Maslo, Franc Maslo,
Anton Ferjančič, Aleksej Sor-
ta, Ivan Premoli, in Peter Zo-
ran. Na 30 let so bili obsojeni
Andrej Pizenti, Josip Pizenti,
Josip Urbančič, Anton Beni-
gar, Andrej Suša, Alojzij Vre-
čar, in Alojzij Maslo.

— Jugoslav International Center

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All
Nations
(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so
tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi.
Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za
kuhanje in se hočejo v njem simboj izveštati in
izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street
New York, N. Y.

VESTI KOMU

POMAGATE ...

AKO PRISPEVATE ZA

U. S. O.

Sedaj \$3.50
Naročilo pošljite ... KNJIGARNI
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 W. 18th STREET, NEW YORK,

Kratka Dnevna Zgodba

MARIJA KMETOVA:

ELEGIJA

Dobra je bila naša hiša, lep je bil pogled z njenih oken in stene so nas priručno objemale. Naši travniki so bili polni metuljev naša ajda dišav prepolna, rdeča detelja vesela od smeha. Mati niso poznali počitke, roke so jim drhte v delu, še preden je bil dan in še v noč, dokler ni zamrla svetilke luč. Ko pa je bil brat izginil v tuji zemlji, in se je novi grob odprl zanj, se je prelomilo materino življenje. Se jim je zateknilo delo, se jim je razparal pogled, pajčevina drobnih gub se je razpredla čez njih obraz. Od časa do časa so se zamislili in so jim one-mele roke v naročju.

Pa sem jim dejala: "Mati, na polje bo treba." "Na polje?"

Posedali so ob žito in so v mislih prekladali žitne bilke iz roke v roko in molčali. In potem so se jim v trepetu razkle-nili prsti in bilke so obstale v naročju.

"To so bile sanje, mati, in nikamor ne pojdete."

"Niso bile samo sanje."

Prej tako delavni, so posedali mati doma in zrl po dolini prej tako varčni, niso nič pazili na izdatke in so se oblažili v prazne obleke.

"Saj ni božič, mati, tudi ve-lika noč ni."

"Kaj bom hranila."

Zaskrbelo me je.

"Mati so bolni, kaj bo?"

In kakor bi bilo nocoj, še da-nes vemo; ležali sva v postelji, zunaj je stala mesečina, tepka je risala veje na steno, mir je držal hišo in vrt. Pa je potr-kalo na stropu.

"Slišiš?" so v šepetu zadri-teli mati.

"Slišim," sem v trepetu od-vrnila.

"Slišiš?" so dehnili mati.

"Slišim." Še enkrat sem vzdihnila.

"Svoj lastni spomin slišim," so zasopetali mati in zdelo se mi je, da so se nasmehili.

Pogledala sem jih.

"Kaj drugega je bilo; ne mislite teh strašnih misli!"

Mati pa so dejali:

"Tudi ti molči — jaz kesanje obujam."

In prišel je dan in prišel je drugi dan. Zemlja je zevala v širokih razpokah. Sluzasta vročina nas je parila, težke so nam bile roke v delu. Prišle so megle na nebo, privleli so se oblaki kakor huda beseda teži in črni kakor grob.

"Navihta bo," sem dejala,

"po žito moram."

"Tako sem trudna," so od-vrtnili mati, "nikamor ne mo-rem in tudi ti ostani doma."

In sva se naslonila na okno.

Že je pripihal veter, tepka se je krivila; v črnem zastoru

je drhtelo obzorje, težke kaplje so potrkale na šipe.

Mati so zrl kakor zamakne- ni, a hip za hipom so se stresli, že sem mislila, da jim je slabo.

"Mati!"

Todaj se je zablisnilo, rezek piš se je vrgel na okno. Za-bobnelo je, kakor bi se podrla zemlja. Omahnili sva.

"Mati!"

Potem sem se zbudila; ljudje so govorili vame, gledala sem jih, gledala in jo — iz-pregledala: mrtvi so ležali ma-ti poleg mene.

Hudo sem zbolela.

Zdaj ni naše hiše več, v tu-jih rokah so njene bele stene, naše ajde dišijo drugim ljudem.

Jaz moram v službo.

Tako se bojim.

SMRT GUGLIELMA FERRERE

Dne 3. avgusta je v Ženevi preminil Guglielmo Ferrero, profesor ženevske univerze, ki šteje med največje zgodovinarje našega časa.

Guglielmo Ferrero je napi-sal poleg velikega števila dru-gih zgodovinskih znanstvenih in književnih del, knjige: "Ve-ličina in padec Rima", "Med dvema svetoma", "Stara in nova Evropa", "Tragedija mi-ru", "Govori gluheem" in tri-logije o diktaturah in režimih svobode. "Avantura", "Rekon-strukcija Evrope", in "Ob-last". Vsa ta dela so izšla v vseh važnih svetovnih jezikih. Mnoga so objavljena tudi v srbohrvaščini in slovaščini. Ferrerovo delo na polju časo-pisja, posebno francoskega, a-meriškega in južno-ameriškega je velike važnosti, kajti skozi leta in leta je svetu odpiral oči in mu kazal pretečo katastrofo. V "Tragediji mira" je prvi zagledal bližajočo se straš-ne nesreče, usodno posledico vojne in mira. Po nastopu fa-

šizma v Italiji je začel s pisa-njem svojih člankov in knjig, v katerih je napovedal novo katastrofo in tragedijo človeš-tva, ki se je neizbežno mora-la razviti iz fašizma. Zaradi tega je nastal med njim in Mussolinijem spor ki je povzro-čil njegov odhod iz fašistične Italije. Leta 1930 je zapustil Italijo in se nastanil v Švici, kjer je postal profesor sodobne zgodovine na univerzi. Ves ta čas je ostal Ferrero zelo akti-ven novinar in kritiziral slabo in neodločno politiko zapadnih demokracij. Za časa ustano-vitve Mandžukuo, se je naha-jal na Kitajskem. Za časa ahe-sinske vojske se je odločno po-stavil na stran Abesinije in vseh onih narodov, ki se bore za neodvisnost in svobodo. Od-ločen nasprotnik prepohlevne londonske in pariške politike, je zahteval ne le, da demokrat-ške velesile energično pose-žjo v abesinsko vojno, temveč živo obsojal angliško in fran-cosko politiko pasivnosti v me-ščanski vojni na Španskem. O priliki Monakovega je stal po-polnoma na strani Čehoslova-ške in vseh malih narodov. Ne-zadovoljen s slabotno politiko Pariza in Londona, je prero-koval Evropi propast in vojno.

V izdajstvu napram Čehoslo-vaški, je videl polom Evrope in vse njene politike ravno-vesja in sistema društva naro-dov.

Guglielmo Ferrero je bil vel-lik prijatelj Jugoslavije, prav od njenega začetka, pa do zdaj. V vseh svojih člankih je branil njeno neodvisnost. Leta 1904 se je prvič srečal z velikim hr-vaškim državnikom Franom Supilom, ki ga je obiskal v Tu-rinu. Od takrat naprej je bil Guglielmo Ferrero navdušen pristaš ustanovitve Jugoslavi-je. Prepričan je bil, da mora Avstro-Ogrska razpasti in je kot pravi Mazzinijanec spoznal potrebo, da se ustvari društvo južnih Slovanov. Za časa sve-tovne vojne je bila Ferrerova hiša v Florenci shajališče jugo-slovanske emigracije. Redno so tja prihajali Frano Supilo, dr. Ante Trumbić, Ivan Mestrovic in drugi.

Ko je italijanska nacionalis-tična propaganda zahtevala, da Dalmacija in Primorje pri-padeta Italiji, je Ferrero odlo-čno zahteval, da vsi kraji, kjer žive Hrvati in Slovenci, pri-pade novorojeni Jugoslaviji. Tudi na mirovni konferenci je podpiral upravičeno stališče Jugoslavije. Odo za časa d'-Annunzijeve avanture, ki je dejanski začetek fašizma, je

AMERIŠKI VOJAKI V PARADI V GUATEMALI

Ameriški vojaki so se vdeležili parade ob obletnici revolucije v Guatemali.

Ferrero zahteval od laške vla-de, da d'Annunzio zapusti Re-ko in Kvarner. Znani so nje-govi članki iz lista "Secolo," ki jih je ponatisnilo vse jugo-slovansko časopisje.

Njegovo potovanje za po-šteno politiko miru in sodelo-vanje med Italijo in Jugosla-vijo na Jadranskem morju, je imelo zanj hude posledice: po-vsod so ga napadali, bil je kon-finiran, pod policijskim nad-zorstvom in končno pregnan iz Italije.

Jugoslavija, Češka in Poljs-ka izgubljajo v Ferreru veli-kega prijatelja.

Naj že omenimo, da je smrt Ferrera posebno težak udarec tudi za šefa odseka za časopisje pri Jugoslav. Informacijskem Centru v Združenih državah, dr. Bogdan Radica. Njegova soproga Nina Radica je edina hči velikega zgodovinarja in njegove žene Gine Lombrozo, hčere slavnega učbenika Cezar Lombrozo. Dr. Radica je v svoje mosebno delu "Agoni-ja Evrope" posvetil prvi del razgovora z Guglielmom Fer-rom.

(JIC.)

GOVOR PROF. DR. FURLA-NA NA RADIU.

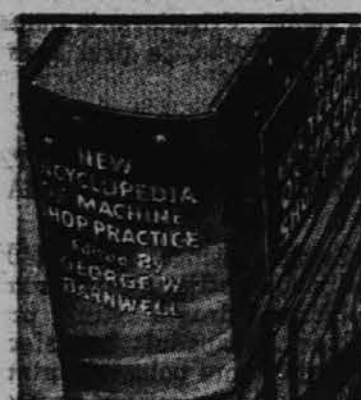
(JIC.) — Radio oddaja v četrtki, dne 6. avgusta:

V razdobju, ki bo zastoplja usmerjevalo razvoj človeške zgodovine, smo se Slovenci, sle-deč kliču vesti in narodne za-vesti, postavili na strani onih izbranih bojevnikov, ki stoje na čelu progresivnega člove-

stva, onih borcev, ki hočejo ostvariti v sebi in v svetu novo sintezo človeške in človečanske kulture.

Naša odločitev ni bila sad računna, ne plod umskega tehta-nja razlogov koristnosti. Ni-smo pristihnili prišepetavanju gonov udobja in trenutnega ugodja, nikomur ni bil na umu oseben položaj ali sebičen na-men. Z ono elementarno silo, ki obeležuje res velika in usod-na dogajanja v življenju po-sameznikov in narodov, je od-ločitev bruhnila na dan ne v besedi, ki je lahko omamna in varljiva, marveč v dejanju, ki je pomenilo žrtvovanje vsega in vseh.

Klic vesti je sledil povelju narodne zavesti. Usoda nara-da kot celote, njegovega živ-ljenjskega obstoja in razvoja, je velevala odločitev, ki je bila sad izročila preteklosti in v skladu z odgovornostjo pred bodočnostjo. Tisoč let smo bi-li Slovenci predmet izkorišča-nja od strani mogočnikov in oblastnikov tega sveta, tisoč let so nas smatrali za sredstvo, potom katerega si morejo dru-gi ustvariti lepše in sončnej-se pogoje obstoja. Tisoč let so nam odrekli pravico, da bi bili tvorci lastne in soustva-rilci boljše usode. V ostrju Evrope, na križišču svetovnih prometnih potov, v deželi, bla-goslovljeni po naravni lepoti, smo si Slovenci nazvali edin-stvenemu ugodju zgodovinskih prilik ustvarili svojstveno po-dobo sveta in življenja, podo-ba ki je zrastle iz globin naše-ga narodnega bistva in našla izraza v enem najlepših jezikov kar jih premore človeška beseda. Ta podoba sveta in življe-nja je bila v svoji osnovi obče-človeška, namenjena samo pro-ti onim, ki zanikavajo bratstvo in enakost vseh, kar nosi člo-veško določbo, naperjene adno-le proti izkoriščevalcem člove-škega blaga in duha. Naši naj-večji duhovni ustvarjalci so tol-mačili občečloveške vrednote našemu narodu in način, ki je bil edinele njemu prikladen. Naši velikani duha, besede in dejanja, so poznali v sebi dva-tisočletni razvoj zapadne kul-ture, ga samostojno bogatili in poglobili. To delo, ki je se-stavni del občečloveškega kulturnega bogastva, so opravili kot Slovenci, se pravi kot naj-zapadnejša veja nerazdružljivega stebila Jugoslovanov in Slovanov. Laž in prevara, ustvarjena in širjena v nizkot-ne namene, je, da je naša kul-tura stala pod enostranskim vplivom številčno večjih sose-dov, Italijanov in Nemcev. Kul-tura poslednjih so na nas vpli-vale v isti meri in obsegu ka-kor na vse druge svetovne na-rače, ne več ne manj, a pred-nost naša je bila, da smo svo-bojno priznavali in enako upo-števali tvorbe vseh drugih za-padnih narodov, Francozov, Angležev in Amerikancev. To-da so tvoreci pri ustvarjanju občečloveških dobrin nismo Slovenci bili nikoli kot "za-padnjaki" v onem pomenu, v katerem se ta beseda, zlobno in podlo uporablja proti vzhodu,

THE NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE

Spisal znani profesor na Stevens Institute of Technology v angleščini GEORGE W. BARNWELL. Podlaga za mehaniko znanje si more-te dobiti s knjigo NEW ENCYCLO-PEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE (v angleščini). Ta velika knjiga popljuje in v vseh pogledih temeljna dela mehanike. Razloži vse nastanki, kar mora znati najboljši mehanik; poučuje in vprazbuje vsakega stroja, o-ročja in meril. Početi vas, kako je treba vprazbuje načrte (blue prints) ter vam tudi daje mnogo računskih tabel, da morete pospešiti svoje delo. Ne glede na to, ali ste šele početnik, vam bo ta knjiga zelo koristna in mnogo vredna. — 1000 slik in risb, 576 strani, trdo vezana knjiga stane Samo \$1.98.

Naročite pri:

KNJIGARNI
Glas Naroda
216 West 18th Street New York

Political Advertisement

ODDAJTE GLAS
ZA REDNEGA KANDIDATA
DEMOKRATSKE ORGANIZACIJE

SODNIKA KINGS OKRAJA

X 2 EDWARD L. KELLY

Prinesite to s seboj na volišče in ozna-
čite svoje glasovanje kot zgornj.

Primary Day, torek 11. avg.

Volišča odprta od 3 popold. do 10 sv.

100,000 nepokorjenecv se
izogiba vojaški službi

Zvezni preiskovalni urad je podal pregled svojega delova-nja v slučajih nepokorjenosti napram zakonu vojaške obvez-nosti.

"American Magazine", ki je prinesel tozadevno poročilo, pravi, da je FBI agencija do-zdaj preiskala 100,000 slučajev ali približno 7000 na mesec. Več kot polovico nepokorjen-ecv se je odločilo vstop v voja-ško službo, ko so uvideli, da drugače ne gre, 1200 so jih za-prli in okrog 40,000 slučajev bo še preiskanih in zaslišanih.

Omenjeni mesečnik pripo-mnja, da je število, tudi ogromno po številkah, v resnici dokaj majhno, kot je bilo nepokor-jencev v zadnji svetovni vojni. Število predstavlja 3 desetine enega odstotka celotnega šte-vila registrirancev za vojaško službo, kar je torej, skupno vce-to, primerno malo.

sto v zboru dostojnih narodov in zaslužili občudovanje svobo-doljubnega sveta. V vrstah progresivnega človeštva si na-rod kuje svojo usodo in so-ustvarja bodoči red svobode, sreče in blagostanja. Za podo-bo vesoljne, vseobsegajoče pravičnosti se bijejo naši sinovi po hribih in dolinah, po gozdovih in poljih, v mestih in vaseh, v delavnicah in tvornicah. Vse-povsod na posvečenih tleh Slo-venije, na svetih tleh Jugosla-vije, stoji slovenski človek v boju z nacifašističnim sovra-gom, ramo ob rami z brati Srbi in Hrvati, v sklopu narodov, združenih v neizprosni volji, da pogubijo in uničijo sovraž-nika človeštva in osvobodijo svet najbolj ogabne in poniže-valne tiranije. In zmaga, ki bo prišla, neizbežno in neizpro-sno, bo vstvarila v novi sintezi človeštva dom sreče in zado-voljstva, Bodimo ponosni, da smemo za ta cilj živeti in u-mreti.

SEDAJ LAHKO DOBITE
LASTNOROČNO PODPISANO KNJIGO

TWO-WAY
PASSAGE

PISATELJA LOUIS-A ADAMIČ-A

ZA NAVADNO CENO

\$2.50

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošiljam Money Order za lastnoročno podpisano

knjigo: "THE TWO-WAY PASSAGE" za \$.....

Moje ime

Št., ulica ali Box št.

Mesto in država

Naročite lahko to knjigo pri:

KNJIGARNI

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prve številke pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihajajo nepotrebnega dela in stroškov, Vse prošnje, da skusite naročiti-
no pravčasno poslati. Pošljite naročnino naravnost nam ali je-
ste plačate našemu zastopniku: Vselej krajši ali pa kateremu ismed
zastopnik, koga imena so risana s debelimi črtami, ker so upravi-
čeni obiskati tudi druge napotitve, kjer je kaj naših rojakov nana-
menih. Zastopnik bo vam izročil potrdilo za plačano naročnino

CALIFORNIA:
San Francisco, Jacob Lamm

COLORADO:
Pueblo, Peter Cullig,
Walsenburg, M. J. Rapak

INDIANA:
Indianapolis, Frank Szepanik

ILLINOIS:
Chicago, J. Stevick
Cicero, J. Fabian (Chicago, Chas-
is Illinois)

Ioliet, Jennie Bambach
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Martin Dolan
North Chicago in Waukegan, Mark
Warick

MARYLAND:
Kittanning, Fr. Vodepive
MICHIGAN:

Detroit, L. Flanagan
MINNESOTA:

Chisholm, J. Lukanich
Ely, Jos. J. Peschel
Eveleth, Louis Gandy
Gilbert, Louis Vassal
Hibbing, John Fovis

MONTANA:
Roundup, M. E. Paxton
Wahoe, L. Champa

NEBRASKA:
Omaha, P. Braderick
NEW YORK:

Brooklyn, Anthony David
Gowanda, Earl Strickland
Little Falls, Frank Magis
Worcester, Helen Kelly
OHIO:

Barberton, Frank Trach

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Kar-
linger, Jacob Rapak, Jos. Slavich
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kuzak
Youngstown, Anton Klasi

OREGON:
Oregon City, J. Kobias

PENNSYLVANIA:
Beemer, John Jevnikar
Conemaugh, J. Bresovec
Covendale in okolicah, Jos. Rajcman
Export, Louis Supalich
Farrell, Jerry Okora
Forest City, Mark Kamin
Fr. Shodtaker
Greensburg, Frank Slavich
Homer City, Fr. Fyrenchak

Imperial, Vence Pakelich
Johnstown, John Palanis
Kray, Ant. Tancik
Lawrence, Frank Balich
Midway, Jos. Slavich
Pittsburgh in okolicah, Philip Progar
Uniontown, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Slavich
West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:
Milwaukee, West Alis, Fr. Slavich
Sheboygan, Joseph Slavich

WYOMING:
Rock Springs, Louis Tancik
Diamondville, Joe Kuzak

Vsak zastopnik ima potrdilo za svo-
je, katere je prejel. Zastopnik je po-
pričeval.

NEPRAVO "GLAS NARODA"

TRIJE RODOVI

Dogodki iz nekdanjih dni. — Spisal: ENGELBERT GANGL

64

Gospa Lenka se je vrnila domov z mnogimi recepti in navetih, na zdravju prav tako šibka kakor je odšla v Zagreb. Prosila je sina, naj si vzame dopust, da odpotuje z njo v kraje, kamor so ji svetovali zdravniki. Ali v prvem letu službovanja ni dovolila vojaška oblast Zavinsčaku dopust. Zato je mati odločila potovanje dotle, ko pojde lahko z njo tudi Fric. Poletne mesece je posedala gospa Lenka na vrtu pod smrekami. Nestrpno je čakala časa, ko pride sin in odide z njim, da se vrne potem vsa ozdravljena in okrepčana.

Kelikor je mogla preudariti za svojega bivanja v Zagrebu obkrožuje Fric z najodličnejšimi rodovinami, med katerimi je mnogo bogatih. Gotovo si izbere mladi, lepi častnik iz obilice znanih mladih, lepo in — kar je glavno — bogato nevesto. Dotlele bo že zadoščal materin denar, ki si ga je prihranila tekom let, potem, če ne bo dovolj plače, bo zalagala žena, da bo pri Fricetu zmeraj lepo in bogato. In kadar mu bo zadosti mestnega življenja, pride domov, saj je vse njegovo, kar je njenega in očetovega. Vsak človek se izživlja in naveseli, naposled si zaželi pokojnega življenja, ki je daleč od mestnega hrupa.

Za mladim, lepim ulanskim častnikom Zavinsčakom so se ozirale dekleške oči. Samo migniti bi mu bilo treba s prstom, in izvoljenka bi se mu ovila okrog vratu. Tovariši so ga zavidali, a mladi Zavinsček ni maral tako zgodaj prodati svobode. Dekleta, ki so se ozirala za njim, niso bila samo lepa, bila so tudi bogata. A kljub temu ni še mislil Fric na ženitev. Izživeti se mora, užiti vse sladkosti svobodnega življenja, potem naj pride ženitev, če že mora priti.

Odprta so mu bila vrata v najuglednejše zagrebske hiše. Vabili so ga na domače pojedine in zabave, da je moral vsakič izbirati ali se pa odpovedati vsem vabilom, da ni bilo zamere. V takih primerih se je izgovarjal z boleznijo.

Najčiste so mu dohajala vabila iz hiše bogatega tvorničarja Mihajloviča.

Tvorničar Jovan Mihajlovič je bil previden gospodar, ki si je pridobil iz izdelki iz stekla in porcelana veliko imetje. V svoji stroki je izvežbal sina Vladoja, a gosposko je dal izobraziti hčer Jelko. Bil je ugleden mož, ki so ga klicali na odlična mesta v razne zastope in mnoga društva. Dasi skrben in previden, je bil vendar vesel in dobrovoljen človek, in njegova hiša je bila gostoljubna. V nji se je zbirala gospoda civilnega in vojaškega stana.

Na veselicah se je Mihajlovičeva rodovina seznanila tudi z ulanskim častnikom Zavinsčakom. Najbolj se je prikupil Jelki, ki je bila prijazna in pegata po licih. A bogata je bila, to so vedeli vsi, in tako ni bilo videti drobnih peg na njenih licih. Jelka se je s srečo naglila k Zavinsčaku. Zato je bil tolikokrat vabljena k večerji. Na njegovem krožniku je vedno dehtela najlepša cvetka in gospe Jelka si je izbrala sedež poleg njega ali pa njemu nasproti. Kadar so napravljali ob nedeljah izlete v okolico, je moral France prisestti k njim v kočijo, ali pa je moral obljubiti, da prihaja za njimi. Jelka ga ni nikoli klicala drugače, nego "gospod poročnik Fric". Če sta bila tako skupaj, da sta lahko šepetala sama zase, je izpuščala v nazivanju gospod in poročnik in ostajal je samo Fric.

Pa tudi staremu Mihajloviču je bil Fric všeč. Odlikoval ga je od drugih s tem, da mu je ponudil pobratimstvo, in če je storil oče to, je moral storiti tudi sin Vladoje.

Fricetu torej ni bilo težko uganiti, kaj bi radi Mihajlovičevi. Seveda so zvedeli o tem tudi njegovi tovariši in mu prigovarjali, naj bo pameten in naj izkoristi ugodno priliko.

"E, bratje, tako lepo je, če je človek mlad in svoboden," je dejal Fric, "svoboda je več vredna nego zlato. Naposled pa, če mi je Jelka res tako naklonjena, mi ne uide niti tedaj, kadar se zbudi meni volja po ženitvi."

"Zdi se mi," mu je odvrnil tovariš, "da te motijo njena nizka rast in pege na njenih licih."

"Kaj tisto," je odgovoril Fric, "človek se temu privadi. Ko bi čutil do Jelke le polovico tiste naklonjenosti, ki mi jo izkazujejo Mihajlovičevi, pa bi se zvezal z njo. Ali samo zaradi njenega denarja nočem še prodati svobode. Ako pride doba, da jo bo treba, pa je bom. A vojak ni navezan samo na eno mesto. Kdo ve, kam me pokličejo jutri ali kako se zasujejo razmere doma. Mlad sem še, človek nič ne ve, kaj pride. Zatorej kratkoma: pustimo za zdaj vse to."

In pustili so vsa taka razpravljanja.

Fric je bil še nadalje vabljen k Mihajlovičevim. Užival je vso vljudnost in naklonjenost njihove hiše, a dalje ni prišlo. Oprezen je bil v besedah. Nikoli ni rekel kaj takega, kar bi bilo obvezno in zahtevalo posledice. Vesel je bil in vljudnost je vračal z vljudnostjo. Več ne.

Friša je doba manevrov. Vsa garnizija se je pripravljala da odide na velike vojaške vaje. Prišli so v Zagreb rezervisti, vse ulice so bile polne vojakov. V vojašnicah je vršalo in šumelo. Snažili so orožje in obleko, polnili telečnjake. Konjeniki so pregledovali konjsko opravo, sedla in jermenje. Častniki so pripravljali torbe in kovčke.

Zvečer pred odhodom je bil Fric z nekoliko ožimi prijatelji pri Mihajloviču. Bili so dobre volje in pripovedovali razne dogodke iz vojaškega življenja. Poslovili so se nekoliko prej nego navadno. Drugi dan je bilo treba zgodaj vstati. Ko so odhajali iz jedilnice, je bil Frica zadnji. Jelka ga je potegnila v sobo nazaj in se mu ovila okrog vratu.

"Zakaj si tako trd, Fric?" je vprašala.

"Ne umem tega, Jelka," je odgovoril. "A zdaj ni časa za razgovor, oni že čakajo na vrti."

In Jelka se je spela do njegovih ust in ga je poljubila. "To je prvi moj poljub," mu je rekla, "naj te spremlja na tvojih potih in te varuje nezdgo."

"Hvala," je rekel Fric. Gledal ji je v oči; iz njenih solz se je utrinjala luč visokega lstenca.

Zbežal je po stopnicah in se poslovil od Mihajloviča in Vladoja.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

Svetlo v zatemnelem svetu

Mednarodni odbor Rdečega križa se odlikuje po pogumom in udanem delu. Z zaupanjem vseh vojskujočih se narodov, je postal danes močna sila na svetu.

Izbruh vojne razveljavlja vse pogodbe med državami, ki se vojskujejo med seboj, in je le malo izjem v tem pogledu. Ena izmed teh je Genevska pogodba, pod katero delujejo društva Rdečega križa. Dejanjski, ravno za časa vojne prihaja na dan pomen Rdečega križa kot svetovne sile.

Rdeči križ stoji dandanes za najvišje ideale človečnosti. Kjer koli nastane potreba, kjer koli se je zgodila neizgovorna, kjer koli ponesrečenci dvigajo svoj glas, se Rdeči križ odziva s pogumom in udanostjo. Sredi velike tragedije vojne, njegovi simboli sije med zatemnjenim svetom, spoštovan enako od prijatelja in sovražnika. Bolniki in ranjenci poznava njegovo pomoč, lačni in goli ljudje poznava njegovo oskrbo. Kakor vse stvari, ki so zares velike, ideja za Rdečim križem je enostavna: pomagati bolnikom in ranjencem za časa vojne brez ozira na njihovo uniformo, na njihovo zastavo. Nikake narodnostne, verske ali socialne razlike ne prihajajo v poštev pri tej velikanski borbi proti človeškemu trpljenju.

Organizacija, ki prispeva k vsesplošnemu zaupanju, ki ga Rdeči križ uživa od svoje ustanovitve leta 1864, je Mednarodni odbor Rdečega križa v Genevi. Pod nadzorstvom njegovih članov, ki so Švicarji, se delo Rdečega križa vrši nadalje nepristransko. Oni pazijo na to, da se vlade ravna po dogovorih Rdečega križa. Oni vzdržujejo dotiko med društvi Rdečega križa narodov, ki so v vojski. Oni sprejemajo oziroma prepošiljajo sezname ujetnikov in civilnih interirancev.

Delegatje Mednarodnega odbora Rdečega križa, obiskujejo tabore, kjer se ujetniki oziroma civilisti nahajajo. Oni si ogledujejo razmere in privatno govorijo z ujetniki. Oni sprejemajo pritožbe in si prizadevajo poravnati težave in izboljšati razmere potom taktne in primerne intervencije z onimi, ki so na čelu. Kadar je treba, Mednarodni odbor Rdečega križa sam intervenira pri samih vladah.

Meesca septembra l. 1939 je Odbor, kakor v prejšnjih vojnah, začel oživljati centralno agencijo za izmenjavo informacij o vojnih ujetnikih. Danes ta agencija, ki ima svoj glavni stan v Genevi, vzdržuje več kot 20 podružnic v raznih švicarskih kantonih s stotisičnimi uslužbencev, tisočimi prostovoljnimi delavci, deset tisočimi pisem in paketov vsak dan in milijoni imen vojnih ujetnikov v svojih seznamih.

Manipulacija paketov, ki vsebujejo hrano, oblačila, knjige in druge stvari za ujetnike širom sveta, je orjaška naloga. V to svrhu je bilo treba ustanoviti veliko transportno organizacijo. Tovorne ladje Rdečega križa plovejo med Lisbom in sredozemskimi lukami. Več kot 6.000 tovornih vozov je že oddrhalo iz Geneve, nosečih 12.000.000 paketov. Paketi, naslovljeni na znane ujetnike s strani sorodnikov in prijateljev se dostavljajo takoj, dočim so pošiljatelj za splošno distribucijo med ujetnike napravljajo v rednih presledkih je zalog v skladišču Rdečega križa, ki se v to svrhu vzdržuje v Genevi.

Vsaka vojna ima tendenco razširiti delo Mednarodnega odbora. Prvotna naloga je bila omejena na oskrbo bolnikov in ranjencev za časa vojne,

kmalu pa je prišel poziv, naj se ustanovi centralna obveščevalna agencija za vojne ujetnike. Poleg teh nalog Odbor danes upravlja informacije o mrtvih in pogrešanih vojakih, zamenjavo nesposobljenih vojakov, premestitev vojnih ujetnikov v nevtralne dežele, ako potrebujejo zdravniške oskrbe pod drugim podnebjem, repatriacijo civilnih beguncem iz vojnih zon, poiskanje onih, ki so se zgrubilih med selitvijo veliki mas, povzročeno od vojne, dostavljanje hrane, oblačil in zdravniških zalog civilnemu prebivalstvu in mnogo drugih nalog.

Da more biti najbolj koristen za časa vojne, Rdeči križ mora delovati za časa miru. Narodi se morajo vedno zavdati njegovega obstoja. V nadaljnjo podporo tega cilja je bila vsled ameriškega poziva ustanovljena takoj po zadnji svetovni vojni takozvana Liga društev Rdečega križa. Dva glavna namena sta dala povod tej organizaciji: izboljšanje javnega zdravja in ustanovitev učinkovite službe za odpravo v slučaju javnih nezdgo.

Potom Lige, ki je povsem ločena od Mednarodnega odbora, društva Rdečega križa posameznih narodov izmenjavajo med seboj informacije o svojem delovanju in sodelujejo v raznih mednarodnih projektih, ki so izven delovanja Mednarodnega odbora.

Rdeči križ je pomagal privedi skupaj vse dežele. On je danes edina zveza, ki preostaja med razdruženimi narodi. Vsakdo je pristaš njegovih načel. Vlade vsepovsod poznava njegove svrhe in namene prizadevajo ravnati se ne le po besedah, ampak po duhu dogovora in zaupanja, ki ga stavlja na Mednarodni odbor, je priznanje njegovega dobrega dela.

V tem dejstvu utegne biti veliko upanje za bodočnost. Z besedami dr. Max Huberja, predsednika Mednarodnega odbora: "Ne le v njegovem humanitarnem delokrogu je bila ustanovitev Rdečega križa epochalen dogodek. Obrnila je mednarodno pravo v smeri, ki končno morajo le odpraviti vojno samo, na kateri je bil ustvarjen Rdeči križ, kar pomenja, končno odpravitve vojne same. Prizadevanje humanizirati vojno, je prvi korak na tej poti."

PŠENICA NOVEGA SVETA REŠI PROBLEME ŽIVEŽA PO VOJNI.

Zaloge pšenice, kakih 1400 milijonov bušljev s primernimi količinami drugih žitnih pridelkov, v zapadni hemisferi, bo dajal temu polusvetu glavno besedo v reševanju problemov živeža v svetu, izčrpanem od vojne.

Nedavno poročilo federalnega poljedelskega departamenta poudarja ta pomen pričakovanih rekordnih letin v pšeničnih deželah Novega sveta.

Dežele, ki pridelujejo pšenico, so že sedaj storile preliminarne korake, da vzadostijo ogromnim problemom po vojni. Gre ne le za zalaganje prebivalstva, ki so pod nacijsko nadvlado, z živežem, ampak za organiziranje sredstev, kako naj se v dobrem redu razdelijo ogromne količine živeža ki so se nakopičile v Amerikah, za stabilizacijo mednarodne trgovine in za kontroliranje cen in produkcije.

Podatki poljedelskega departamenta dajejo pojem o ogromnih zalogah živeža v zapadni hemisferi. Pokazujejo sledeče količine pšenice, ki so na razpolago za izvoz, in to iz vzemši letošnje letine: Združene države 798.000.000

bušljev; Argentina 210.000.000 bušljev, Kanada 400.000.000 bušljev.

Nekoliko žitnih rezerv se seveda šlo v produkcijo alkohola za vojne svrhe, da se dopolni produkcija alkohola iz sladkornih molas. Distilerije alkoholnih pijač so bile preurejene za produkcijo industrijskega alkohola iz pšenice, da se odpomore težkočam prevažanja molas iz Kube in Porto Rica v distilerije Združenih držav.

Veliki prebitki koruze in drugih pridelkov, ki so posledica treh zaporednih bogatih letin v Amerikah, kakor tudi omejitve izvoza vsled vojne, so imeli za posledico, da je zapadna hemisfera postala skladišče živeža za ves svet. Skladišča žitnih pridelkov so prenapolnjena, dočim podložni narodi v deželah, zasedenih od nacijske so brez kruha — ki jim je zabranjen vsled vojne na morju in zahtev napadalcev.

Ta položaj je dovedel do nedavnega sporazumjenja med Združenimi državami, Argentino, Kanado, Avstralijo in Angleško. Ustavila se je skupna rezerva 100.000.000 bušljev pšenice za odpravo deželam, razdejanim od vojne čim mednarodna situacija to dovoli.

Združene države so se obvezale prispeti 50.000.000 bušljev pšenice Kanada in Angleška 25.000.000 vsaka. Argentina in Avstralija bodo prispele, kolikor bo treba.

Ta osnova, kakor se razlaga, je le za prvo pomoč, da se pomaga osiromašenim deželam, čim se živež more tja poslati. Ali, kakor trdijo strokovnjaki, ki se bavijo z vprašanjem zalaganja živeža po vojni, čim pride čas za reorganiziranje svetovne distribucije hrane, bodo Amerike s svojimi velikimi zalogami in mogočnostjo produkcije imele glavno besedo in velik vpliv v tem vprašanju.

FLIS.

IZ ZASEDENE JUGO-SLAVIJE.

"Neues Wiener Tagblatt" poroča: Dne 17. junija je bila v veliki dvorani "radniške komore" v Zagrebu velika svečanost v proslavo odhoda stotisočnega delavca v Nemčijo. Nemški minister Kasch je poklonil v znak zahvale za delo hrvatskih delavcev v Nemčiji, portret Adolfa Hitlerja.

"Basler Nachrichten" poroča iz Budimpešte: Tobačna to-

INVESTIRAJTE V AMERIKO

KUPUJTE

UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS and STAMPS

varna v Mostaru je postala žrtev požara, ki je popolnoma uničil njena skladišča. Pogorelo je 250 ton tobaka, nemškimi in laškimi vojakom je uspelo da rešijo 110 ton tobaka.

Iz Zagreba poročajo: Sv. Oče je imenoval škofa v onih škofijah, ki so bile na Hrvatskem do sedaj nezasedene. Škof Čuile je imenovan v Mostaru in škof Janko Sinral v Križevcih.

Slovenske Knjige

LEPA KNJIGA je kulturna poslanka; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce ... (Finžgar)

POUČNI SPISI

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO

(F. J. Kern) — Zvezano

Cena \$2.—

Bodoči državljani naj naročijo knjico —

"HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES"

V tej knjigi so vsa pojasnila in zakoni za naseljenca.

Cena 35 centov

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK

Spisal Franjo Dumar. — 278 strani. Trda vez. — Zelo koristna knjiga za vsakega živinorejca: opis raznih bolezni in zdravljenje; slike.

Cena \$1.50

GOVEDOREJA

Spisal R. Legvart. 145 strani s slikami.

Cena \$1.—

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES OSIROMA CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le oročeno

KNJIGA O DOSTOJNEM VEDEJU

111 strani.

Cena 50 centov

MLEKARSTVO

Spisal Anton Pevc. S slikami. 108 strani. — Knjiga za mlekarje in farmerje v splošnem.

Cena 50 centov

OBRTNO KNJIGOVODSTVO

258 strani. ezana. — Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo ter železolarstvo.

Cena \$1.—

ZDRAVILNA ŽELIŠČA

62 strani.

Cena 25 centov

LISTKI

Spisal Ksaver Meško. (144 strani.)

Cena 70c

MARKO SENJANIN — SLOVENSKI ROBINSON

Cena 75c

MALENKOSTI

Spisal Ivan Albreht. (120 strani.)

Cena 75c

Po 50c zvezek

Andrej Ternovac (Ivan Albreht) Beje noči mali junak. (Dostojevskij) Filozofska zgodba (Aloja Jirasek) Na različnih potih (France Frisch) Verne duše v vtiach (Prosper Mirime)

ŽIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsen pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v trinaestih dolgih poglavjih opisanih trinaest rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne. Knjiga je verno sročila našega življenja in trpljenja, in kdor jo prebere bo vedel o Slovencih več kot mu more nuditi katerikoli naše zgodovinsko delo.

13 POGAVLJ — 413 STRANI

V PLATNU VEZANO

Cena \$2. Poštnina plačana

Po 75c zvezek

Belfegor (Artur Bernede) Po strani klobuk (Damiel Felgel)

Po \$1 zvezek

Veridicus (Pater Kajetan) Rudarska balada (Marija Majerjeva) Pingvinski otok (Anatole France)

Po \$1.50 zvezek

Zločin in kazen (F. M. Dostojevskij)

KNJIGARNA

Slovenic Publishing Company 216 West 18th Street New York City